

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo (in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v četrtek 25. oktobra 1894.

Letnik XXII.

Upor je zmagal!

Dvojezični napisi v Piranu in drugod so zmešali glave isterskim Italijanom. V Piranu pa posebej niso mirovali, dokler niso — zmagali! Dan za dnem so prirejevali demonstracije, ničesar se niso ustrašili in vspeli so! Kakor nam je včerajšnji brzojav iz Trsta javil, je c. kr. komisar na povelje c. kr. namestnika Rinaldinija umaknil dvojezični napis c. kr. sodišča in vmestil zopet prejšnji samoitalijanski. Zgodilo se je tako-le:

V nedeljo v noči, potem ko se je žandarmerija odstranila, zbrala se je množica pred c. kr. okrajnim sodiščem ter pričela razsajati, vpiti in lučati kamenje proti sodišču ter so razbili okoli 70 oken. Žandarmerija je bila pojačena s c. kr. finančno stražo; no, poslednjič je morala na zahtevo mase in vsled povelja žandarmerijskega vodje umakniti se.

Istodobno je jeden oddelek demonstrantov napadel stanovanja dveh piranskih kanonikov, Maraspina in Fonde, vsled tega, ker sta baje ta dva grajala postopanje svojega kolege Vidalija, ki je pred nekaterimi dnevi ljudi vabil pred župana ter zahteval, naj se skliče občinska seja, da protestuje proti dvojezičnim napisom.

Druhal je vdrla v stanovanje kanonika Fonde ter je v njem razbila, do česar je prišla. V kleti je odčepila dva velika soda vina ter ju razlila. Sam kanonik pa je moral pobegniti na streho hiše, od koder je prešel na sosedno hišo, da ubegne. Vdrli so tudi v zvonik stolne cerkve ter bili „plat zvona“; dozdevalo se je, kot da se pripravlja revolucija. Druhal se je zbirala vnovič od vseh strani ter je vdrla v prodajalnice očeta kanonika Maraspina, kjer

je vse preobrnila, vse sode in tekočine razlila in naredila škode nad 1000 gld.

Vso noč je druhal rogovilila ter razsajala po svoji najboljši volji, ne da bi se ji kaj hudega zgodilo — druhal je bila gospodar mesta. Druhal se ni zmenila ne za opomine žandarmerije, ne za one navidezne svojega župana, ki je v ponedeljek zgodaj zopet sklical mestno starešinstvo, da sklene, kaj je storiti. Sklenili so, poročati te zgodbe c. kr. okrajnemu glavarstvu in ministerstvu. Prišel je istega dne iz Kopra poverjenik okrajnega glavarstva ter dal nalog, naj se pripravi stanovanje za oddelek vojakov, ki so v resnici tudi prišli v družbi c. kr. vladnega odposlanca. Druhal je vojaštvo pričakovala na obali in je kazala svoje nasprotje; obala je bila polna vozov, kot kaka barikada, in vojaštvo se skoraj ni imelo kje izkrcati.

Predno so vojaki prišli, zaprli so se vse prodajalnice in zvonili so plat zvona po vseh cerkvah vpijoč „Viva Pirano, abbasso le tabelle bilingui“ (Živio Piran! Doli z dvojezičnimi napisi.) Mestna delegacija se je predstavila vladnemu odposlancu ter ga vprašala, s kakim namenom prihaja v Piran, mari s prijaznim ali strogim; v poslednjem slučaju — rekli so — da prepuščajo vso odgovornost njemu samemu. Dokler so se mestni odposlanci z vladnim odposlancem razgovarjali, se je zbirala druhal od vseh strani ter razsajala in vpila. Tega vpitja se je menda tudi vladni odposlanec splašil, kajti brzojavno je vprašal namestnika v Trstu, ali sme zopet izpostaviti prejšnji napis v samoitalijanskem jeziku. Ugodni namestnikov odgovor priobčil je komisar druhal, ki ga je s strašanskim vriščem na znanje vzela; v znak veselja in njih zmage, prepevali so, vpili, zvonili po vseh cerkvah ter zvečer vse hiše razsvetili, godba je pa na trgu svirala. V torek so zopet vmestili prejšnji samoitalijanski napis.

To je zgodovina teh dnem. Kake posledice nastanejo, ni mogoče uganiti, kajti ne ve se še, kdo je provzročil nepričakovan preklie c. kr. oblasti nasproti vpijoči druhal.

Zapomniti si moramo, da pri osem dnevi demonstraciji ni bil ni jeden človek zaprt, ni jedna žrtva se ni zgodila na škodo demonstrantov, ampak oni so zmago slavno končali svojo misijo, oni pa, ki so bili poklicani pokazati svojo avtoriteto, stisnili so se v kot pred vpijočo množico.

Kaj bi se bilo zgodilo, ako bi bili demonstranti Slovani — nam je odgovor izjemno stanje v Pragi, kjer se niti deseti del ni zgodilo takšnega, kakor v Piranu. Za Helote so veljala že zdavnej druga pravila, nego za svobodne državljane.

Opomba vredništva: Kakor pa kaže naš današnji telegram, že pri namestništvu v Trstu oporekajo, da bi bili dali povelje, zopet obesiti italijanski napis. To se pa ne oporeka, da bi se zares ne bil razobesil. Na čegavo povelje se je torej dvojezični napis zamenil s prejšnjim, to je sedaj vprašanje.

Sovraštvo do Slovanov v Trstu.

Mestni svet tržaški imel je v ponedeljek XXIV. javno sejo v navzočnosti 41 svetovalcev, ki je zopet prav živo pokazala, kako nesramno surovi so iredentovski Lahi. Po prečitnem zapisniku odgovoril je župan na interpelacijo svetovalca Nabergoja, glede okrajnega zdravnika dr. Suše v smislu, da se Nabergoj z odgovorom ni mogel zadovoljiti. Vsled tega je Nabergoj tudi županu odvrnil, da pri njegovih odgovorih na interpelacije vedno zaščita osebe, ki so obdolžene in nikoli ne posluša tožiteljev. Ta pravična Nabergojeva opazka daje že galeriji povod za ropot. Najzanimivejša točka razprave je bila, ko je

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LX.

Zvečer prišel je oskrbnik s Schillerjem, nekim drugim korporalom in dvema vojakoma radi preiskovanja.

Tri pregledovanja bila so predpisana na dan, eno jutraj, eno zvečer, eno o polnoči. Preiskovali so vsak kotiček v ječi, vsako malenkost; potem so drugi odšli, oskrbnik pa (ki je bil jutraj in zvečer vselej poleg) je z mano še nekoliko govoril.

Ko sem prvič videl čudno to tropo, obsla me je čudna misel. Nisem še poznal nadležnega tega predpisa in mešaje se v mrzlici, mislil sem, da so prisli k meni umoriti me in prijel sem za dolgo verigo poleg sebe, da bi jo vrgel v obraz prvemu, ki bi se mi približal.

»Kaj počenjate!« dejal je oskrbnik. »Mi nismo prisli, da bi Vam storili kaj žalega. To je le obisk po vseh ječah, da se prepričamo, jeli vse v redu.«

Premišljeval sem; a ko sem videl Schillerja iti proti sebi in ko me je ta prijateljski prijel za roko, navdihnili me je očetovski njegov pogled z

zaupanjem, izpustil sem verigo in oklenil njegovo roko s obema svojima.

»Oh, kaka vročina!« dejal je on oskrbniku.

»Ko bi se mu mogla dati vsaj slamnica!«

Te besede govoril je tako z resničnim, skrbnim sočutjem, da so me ganile.

Oskrbnik prijel me je za žilo ter me obžaloval; bil je mož olikanega vedenja, a ni si upal ničesar zapovedati.

»Tu veže stroga postava tudi mene«, dejal je. »Ako ne storim vsega, kar mi zapoveduje črka, do pičice, tvegam svoje službo.«

Schillerju stegnile so se ustna, jaz pa bi bil prisegel, da je rekel sam pri sebi: »Ko bi bil jaz oskrbnik, ne tiral bi strahu tako daleč; ukazati, kar utemeljuje potreba tako zelo in kar je državi tako neskodljivo, to vender še ni prestopok.«

Ko sem bil zopet sam, omehčalo se mi je srce, ki je bilo nekaj časa sem nesposobno vglobiti se v verno mišljenje in molil sem. Molil sem, proseč blagoslova za Schillerja in dejal sem: Moj Bog, stori, da bodem videl na družih lastnosti, katere mi jih bodo priljublje; jaz vzamem nase vse muke ječe, a oprosti me sovraštva do bližnjega.«

O polnoči slišal sem mnogo stopinj na hodniku. Kjuči so zarožljali, duri se odprle. Bil je prišel korporal s dvema stražnikoma pregledovat.

»Kje je moj dragi Schiller?« rekel sem željno. Bil je ostal na hodniku.

»Tu sem, tu! odgovoril je.

Prišel je k meni, zopet me prijel za žilo, pripognil se vznemirjen ter me gledal, kakor oče pri postelji bolnega otroka.

»Sedaj se spominjam, da je jutri četrtek!« mrmral je, »žalibože četrtek!«

»Kaj hočete s tem?«

»Da zdravnik prihaja samo o ponedeljkih, sredah in petkih jutraj in da ga jutri žalibože ne bode.«

»Ne vznemirjajte se radi tega.«

»Kaj bi se ne vznemirjal! kaj bi se ne vznemirjal! Po celim mestu se ne govori družega, ko o vajinem prihodu: zdravnik mora to znati. Za vraga, zakaj ni storil nekaj nenavadnega in ni prišel enkrat več?«

»Kdo ve, ne pride li jutri, ako je prav četrtek?«

Starec ni rekel ničesar več, a stisnil mi je roko z nečloveško močjo, kakor bi mi jo hotel zmečkati. Ako me je prav bolela, bil sem vender vesel tega. Podobno je veselje zaljubljenca, ako mu njegova ljuba plesaje stopi na nogo: zavpil bi bolesti, a mesto tega se ji nasmeje in čuti se srečnega.

(Dalje sledi.)

Najbolje še zna po njej voziti rovtarski vol, katerega trpljenje je enkrat neki star očanec s študentovim primerjal, češ ta dva oba jednako trpita, ker morata oba z glavo delati. Prvi namreč vse z jarmom na rogeh pritrjenim vleče. No ta vol vozi na nizkih kolih in jo pametno po „kanalu“ sredi trga stopa, češ tu ne more ne na levo, ne na desno pasti.

Hitrejšim voznikom v varnost je pa obč. predstojništvo v svarilo dalo nabiti na neko hišo desko, katere napis jih svari pred hitro vožnjo in prepoveduje z bičem pokati, češ naj raji na živino pazijo, da v „kanal“ ne zaide.

Pri sv. Andreju jo pa zavijmo na desno v „Gaso“ čez most mimo Skalarja pod farno cerkvijo. Tu vidiš vedno cele grape, skopane od vode. Po zimi se naredi v njih led v največje veselje šolskim otrokom. Ravno tako krasi led ulico od vodnjaka notri do obč. pisarne, da bi ga vsaj „tržni očetje“ videli. V „Gasi“ tudi mesarji bivajo in živino kar v veži pobijajo. Upamo, da prihodnje predstojništvo tudi ta nedostatek odstrani. Saj jim njih „gšeft“ vendar toliko nese, da bodo eno skupno mesnico postaviti zamogli. Ali bi se ne dali vsi ti nedostaki z majhnimi stroški odpraviti? Naševal bi še lahko jeden in drug tak nedostatek, ki obsoja dosednji zastop in je po pravici lahko vznevoljil veliko večino prebivalstva, da se je hotela otresti vlade „magnatov“; toda upam, da zadostuje.

V novem odboru ni „kraljev“, baronov in družih taci in imenitnih mož, ki menijo, da bode takrat zopet bolje, ko se prostemu ljudstvu zopet vse pravice odvzamejo in dadele njim, ki so „ljudje“. Tudi v novem odboru bi bila želeli jedna ali druga stvar drugače in boljše kakor je; toda začetek je.

Vendar je popolnoma nizko, nedostojno in ne vredno posluževati se takega orožja, kot so se ga in klicali poleg blatenja nekaterih poštenih in značajnih oseb na pomoč tudi take, ki se v vse vtikajo, kar jim prav nič mar ne gre, da bi tako z njihovo pomočjo uradnike od prihodnje volitve izključili.

Upamo, da se dotični gospodje ne bodo dali odstrašiti, ravno tako tudi tržani ne. Naj gospodari enkrat drug odbor tri leta, da se pokaže, kdo je bolji gospodar. Le pogumno in odločno naprej!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. oktobra.

(Notranjske volitve.) Letos se je „slovensko društvo“ čutilo dovolj pogumno in je izdalo na podlagi „slavnih“ zmag, pri katerih so svoje denarne zavisnosti „zavezni možje“ nosili glasovnice svojim mogočnim gospodarjem v dopadajenje, imeniten oklic, v katerem se bere, da je kandidat „slovenskega društva“ — Franc Arko, posestnik v Postojni. — Nasprotniki so si zmage svesti; mi jim privoščimo veselje, ker nam ni toliko do zmage, kolikor do značajnih, prepričanih mož. In teh smo od vlani na Notranjskem mnogo pridobili.

(Volitev.) Iz Senožec 24. okt. V Doenji Vasi je voljen konservativen mož. Vsi drugi bodo volili tako, kakor bode yšeč njihovi senožeški glavi. V Senožecah pa je bila prvotna volitev ovržena, ker je senožeško „razsodno ljudstvo“ volilo enega moža, ki ni bil v volilskem imeniku. V svoji gorečnosti izbačiti vse, karkoli bi moglo voliti s konservativno stranko, se je menda po naključju izpustil tudi ta mož, ki je vendar jeden prvih posestnikov, občinski svetovalec, prav pošten mož in ki vendar vleče z napredno stranko. Vršila se je v ponedeljek 22. t. m. druga volitev obeh volilnih mož, ki je izpadla, kakor mora biti, dokler bode samo „razsodno ljudstvo“ volilo. Vprašam, ali se bode tudi v davkariji reklo: „Le pojte, nimate pravice plačati!“ — Bog daj burjo, da se zrak očisti!

(Slovensko kat. akad. društvo „Danica.“) Z Dunaja se nam poroča: „Danici“ je pristopil kot deseti ustanovnik vlč. g. dr. Frančišek Sedej, ravnatelj v Avguštinju, in ob enem poklonil knjižnici društveni, krasno delo: Stöckl: „Das Christenthum“ in Wetzel: „Leitsterne für die männliche Jugend“, kot starešina se je prijavil vlč. g. Matej Osenjak, kaplan v Zalcu, z doneskom 2 gld. in kot podpornik je daroval gosp. A. G. v Zalcu 1 gold. Iskrena hvala vsem! V soboto, dne 27. oktobra, priredi slov. kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju svoj prvi občni zbor z sledečim vsporedom: 1. Poročilo osnovalnega odbora, 2. Bistvo in namen „Danice“, 3. Volitev odbora in 4. Slučajnosti. Lokal: Kastners Restauration „zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse 1. Začetek ob 8. uri. — Goste uljudno vabi osnovalni odbor.

(Vojaške vesti.) Vojaški novinci tukajšnje posadke bodo dne 1. novembra ob 9. uri 30 minut v

novi vojašnici po sv. maši in pridigi slovesno prisegli zvestobo. — S prihodnjim mesecem bode povišanih nenavadno število višjih častnikov, osobito generalov. — Presv. cesar je podelil podpolkovniku 17. pešpolka B. Puteanyju plemstvo s predikatom „Drauhain“.

(Visoka starost.) Kakor se nam poroča, je umrl 22. t. m. oče spoštovanega g. Jakoba Lavrenčiča, trgovca v Sodražici, kateri je bil 96 let star.

(Naredba o dvojezičnih napisih) dostaja se vseh okrajnih sodišč isterskih, kakor n. pr. Kopra, Pirana, Pulja, Vodnjana, Labinja, Pazina, Poreča, Lošinja, Krka, Rovinja, Voloske, Podgrada itd. Isto tako vseh sodišč na Goriškem izvzemši jedino Gradško: Na Goriškem ni proti dvojezičnim napisom nikakega odpora, mej tem pa so Italijani v Istri proti istim mobilizovali celo vojsko občinskih protestov.

(Varujte gozde!) Od sv. Gregorja se nam piše, da so začeli v ta kraj dahajati trgovci z lesom, kateri bi radi pokupili gozde od kmetovalcev. Do zdaj še niso mogli dosti kupiti. Kmetovalci, varujte gozde; gozdi so boljši kakor denar!

(Volitev I. razreda v Rovinju) uničilo je c. kr. namestništvo vsled utoka rovinjskih radikalcev. Pričakuje se kmalu nova volitev.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega, v petek, 26. dan oktobra 1894. ob 5. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznani predstava. II. Policijskega odseka poročilo a) glede uredbe stranišč in odprave fekalij (nadaljevanje); b) o nasvetu magistratovem glede omejitve vožnje po Špitalskih ulicah. III. Šolskega odseka poročilo a) glede ustanovitve višje dekliške šole; b) o prošnji odbora okrajne učiteljske knjižnice ljubljanske za podporo v svrhu naprave posebnih strokovnih katalogov; c) o mestnega šolskega sveta dopisu glede zvišanja redne dotacije okrajni učiteljski knjižnici in dovolitve donezka za vezanje knjig. IV. Stavbinskega odseka poročilo a) o gradnji kanala med vojniškim oskrbovališčem in „Narodnim domom“; b) o kupnih ponudbah glede nekterih parcel poleg podaljšanih Knafljevih ulic; c) o ponudbi Accetovi glede odstopa nekoliko njegovega sveta ob Šmartinski cesti; d) o prizivih v stavbinskih stvareh; V. Finančnega odseka poročilo a) o mestne blagajnice stanji konci junija 1894. in o porabi dovoljenih kreditov; b) o nakupu in razdelitvi Vabičeva knjižice o varstvu koristnih ptic. — Tajna seja.

(Nove klopi.) Iz Goričice 24. okt. Zopet je naša vsa prenovljena in podaljšana cerkev dobila lep kinč. Mojster Josip Štupica iz Vira napravil nam je 36 novih klopi, vse so izdelane iz črnega hrasta. Delo je lično, lepo in trdno. Kdor se hoče v tem prepričati, naj se potruži na Goričico. Komur je pa bolj prilično, naj gre v Senčur pri Kranju, ali v Komendo ali na Rova ali v Radomlje ali v Dob; povsod bo videl cerkvene klopi iz Štupičeve delavnice. Predno smo se pogodili, zahtevali smo od g. Štupice spričevala od imenovanih cerkvenih predstojnikov. Prinesel nam je silno lepa, častna spričala, a reči moramo sedaj po dovršenem našem delu, da spričala niso prav nič pretirana, ampak samo resnična. Vse jih hvali kot mojstersko delo.

(Malomarnost.) Posestnica Marija Maselj iz St. Jurja pri Kranju je dne 23. t. m. svoje pet mesecev staro hčerko položila v zibelj ter jo prepustila v varstvo 70letni ženici. Ta menda ni pazila na otroka, katerega so našli zadušenega z obrazom na blazini.

(Iz Prage), dne 21. oktobra. Dijaki imajo za dve društvi manj. Pred jednim tednom je razpustilo deželno predsedništvo dijaško društvo „Slavia“, in takoj za tem „Svornost“. Gospodje dijaki so že previsoko gledali v svoji učenosti, ter se drznili celo presojevati v javnih zborih svoje profesorje in vseučilišče. V svoji nezmotljivosti so trdili, da so učiteljske moči na češkem vseučilišču za nič, in svetovali so svojim mlajšim tovarišem, naj gredo drugam, torej na tuje univerze. Rodoljubi so se trudili 40 let, preden so dosegli ta zavod, in sedaj se upajo novodobni mlekozobni dijaki reči naravnost, da je vseučilišče nepotrebno. Prav je, da je društvo razpuščeno. Nekaj takega so pa gospodje skoraj gotovo pričakovali, ker so imeli v rezervi „Svornost“. Pravila so bila potrjena, le pričeti je bilo treba, toda obrnilo se je drugače. — Mladočeški odborniki v Lomnici so dosegli, da je uničena ondi tkalska šola. Po njih mislih je bila nepotrebna, ako ravno je prinesla mestu velik užitek in korist. — Oni dan je peljal na samokolnici ubog kočar doma blizu Prage

svojo ženo v bolnico. Tu je niso hoteli sprejeti, če tudi se je spoznalo na prvi hip, da je žena zelo bolna. Revez je romal potem po Pragi, dokler se ga ni usmili policija. Na njeno posredovanje je bila žena vendar le v bolnišnico sprejeta, niso se več odotni uradniki sklicevali na to, da nima potrebnih listin. Tudi človekoljubje v človekoljubnem 19. stoletju.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 14. do 20. dne oktobra je bilo v Ljubljani 22 rojenih in 11 jih je pa umrlo. 1 je umrl za davico, 3 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 za starostno oslabelostjo, 1 vsled nezgode, 4 za različnimi boleznimi. Mej umrli je 5 tujcev in 5 iz zavodov. Zbolel je 1 za škrlatnico in 5 za davico.

(Ogenj.) Dne 22. t. m. popoldne je posestniku Skoku s Pristave v kamniškem okraji zgorel kozolec s krmo in dvema vozovoma. Zapalil je otrok. Škode je do 400 gld.

(Cvetoča jablana.) Na vrtu g. I. Horvata v Kurji vasi videti je jablano v najlepšem cvetu. Gotovo redek slučaj v tem času!

(Novo jahališče) grade te dni vojaki 27. pešpolka za Fran-Josipovo novo mestno vojašnico. To pa le za kratko dobo, ker po zimi se bode o mrazu in snegu pred ko ne malo jezdarilo, na pomlad pa pride tja novo avgmentacijsko skladišče, zidano od mestne občine.

(Razpis učiteljske službe.) Na Dobrovi popolniti je II. (žensko) učno mesto s plačo 450 gld. Predpisno opremljene prošnje vložiti so do 17. nov. letos na c. kr. okrajni šolski svet za ljubljansko okolico.

(Kdaj pride do tega pri nas?) Francosko ministerstvo je ukazalo, naj se na vseh železnicah preišče, če niso železniški uradniki, zlasti nižje vrste preveč z delom obteženi. Vzrok tega je ta okoliščina, da zakrivijo taki ljudje, ki so po čezmernem utrujenju izcela onemogli, prav lahko kakšno nesrečo. Tako je ukazano na Francoskem. Naše državne železnice kažejo letos v prvih 7 mesecih že za več milijonov večje doneske kakor pred dvema letoma, pa vzlic temu morajo kakor višji, uprav tako nižji železniški uradniki nad svoje moči službovati. Ali bi ne bil že čas, da bi posnemalo pri takih imenitnih doneskih i naše ministerstvo francosko humaniteto in olajšalo vsaj nekoliko truda železniškemu personalu?

(Kaj donaša socialističnim vodjam njihovo delo?) Bebel, preslavljeni Bebel, zdaj vodja socialnih demokratov, prejšnji revni strgarski pomočnik, pa zdaj že posestnik velikolepe palače v Koblencu, katera se ceni na pol milijona mark, si je kupil pred kratkim v Kiznahu pri vierwaldstädschem jezeru zopet veliko posestvo. Isti Bebel, ki obljublja delavcem, da se „podržavi“ vse imetje ter se razdeli med nje in sicer kmalu; ki je rekel na shodu v Halle, da bodo skoro vsi navzoči tega srečnega trenutja, one razdelitve še dočakali! Pa, evo, zdaj kupuje isti Bebel posestva, kakor bi o onem bodočem „podržavljenju“ ali „razdeljenju“ ničesa ne vedel? Socialni demokratje, kakošni program pa vendar ima vaš general?

(Crispi.) italijanski ministerski predsednik, ki je že 25 let živel v divjem zakonu z neko Lino, se je dal nedavno cerkveno poročiti. Ta dogodek je povsod, kjer poznajo bivšega revolucionarja in bogatajca, vzbudil začudenje.

Društva.

(Konserv. obrtno društvo v Ljubljani) priredi v nedeljo, dne 28. oktobra društveni shod v prostorih gostilne rokod. doma, Poljske ulice št. 10. Vspored: 1. O namerah socialne demokracije. 2. Poučni govor. 3. O graški obrtni razstavi. 4. Slučajnosti. Pričetek ob 6. uri zvečer. O vršitvi prihodnjega zabavnega večera določilo se bode natančneje pri društvenem shodu. Na dan shoda bode skupni izlet v Vevče in ondi ogled papirnice. Zbirališče pri Jerneju na St. Peterskem predmestju in odhod točno ob 1¼ uri popoldne. Izlet le ob lepem vremenu.

(Izvanredni občni zbor pol. društva „Edinost“), ki je bil pretečeno nedeljo, razpravljal je zgolj kmetijska vprašanja ter tudi sklenil, da se na spomlad skliče tabor v tržaški okolici, pri katerem bi se razpravljalo o splošnem položaju tržaskih Slovencev z ozirom na mesto in postopanje mestnih organov nasproti Slovincem v okolici v obč. Sprejel se je tudi predlog, naj se pravosodno ministerstvo naprosi imenovati pri sodnijah v Istri takšno osobje, ki bode zmožno v govoru in pisavi slovensko-hrvatskega jezika. Predsednik, predno je zbor zaključil, je grajal domačo inteligencijo, ker se jako pičlo ali nič ne zanima za narodno stvar. Naznanil je tudi, da se bode na spomlad tudi v Istri vršil tabor, ker se je letos od tega namena odstopilo.

Telegrami.

Bolezen ruskega carja.

Peterburg, 25. oktobra. V nedeljo je car sprejel svete zakramente za umirajoče.

Pariz, 25. oktobra. „Figaro“ poroča se iz Odese včeraj zvečer ob 11. uri 50 minut, da je stanje carjevo nespremenjeno. Vzdržljivost v njegovi okolici je vedno večja. Car vedno težje premaguje zaspanost, ker je vedno slabši.

Peterburg, 25. oktobra. Včeraj so zdravniki izdali poročilo, po katerem je car po noči nekaj ur spal. Zaspanost še ni prejenjala. Jed pa carju jako diši.

Peterburg, 25. oktobra. Govori se, da upajo zdravniki carja še ohraniti kake tri tedne pri življenju. Zaradi tega se je poroka carjevičeva odložila.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Yokohama, 24. oktobra. Včeraj je bil boj mej Kitajci in Japonci pri Port Arthuru.

Shanghai, 24. oktobra. Japonci so uplenili norveško ladjo in jo odpeljali v Japan, ker je prevažala za kitajsko vojno razne stvari. Konzuli so dobili od oblasti poročilo, naj inozemce svaré pred kupčijskimi potovanji in zabavnimi izleti v notranji Kitaj, ker bi vojaki utegnili ta potovanja napak tolmačiti.

Celovec, 25. oktobra. Shod zaupnih mož kat. gosp. društva za koroške Slovence vršil se je včeraj ob pol 3. uri nad vse sijajno. Došlo je na shod nad 700 zaupnih mož. Govorniki Einspieler, Kandut, Podgorc, Treiber, Legat razpravljali so točke dnevnega reda ter zahtevali pravice za koroške Slovence v verskem, narodnem in gospodarskem oziru in stavili resolucije, ki so bile soglasno vsprejete.

Ob 7. uri zvečer je bila Slomšek-Einspielerjeva slavnost, katere se je vdeležilo okoli 1800 slovenskih Korošcev. Take slavnosti slovenski Korošci še niso slavili, take Celovec še ni videl. Razni govorniki Einspieler, Legat, Žlogar, Zwitter in drugi so slavili Slomška in Einspielerja, pevske točke izvrševali so točno in neumorno pevci kamniške „Lire“.

Vse se je vršilo v najlepšem redu. Nemci so od daleč gledali in se čudili, videti toliko Slovencev zbranih v Celovcu. Hvala pripravljalnemu odboru, slava zavednim koroškim Slovencem. Na svidenje prihodnje leto pri Jarnikovi slavnosti v Ziljski dolini!

Trst, 24. oktobra. V Piranu je vse mirno. Uradna „Adria“ objavlja sledeči popravek: Kakor izvemo od kompetentne strani, je poročilo, katero je prinesel včerajšnji „Piccolo della sera“, da je v Piran odposlani komisar brzojavno namestnika vprašal, če sme obesiti italijanski napis na tamošnjem sodišču, ravno tako neresnično, kakor poročilo tega lista, da je namestnik komisarju to dovolil.

Dunaj, 25. oktobra. Srbski kralj je položil lep venec na rakvo carjeviča Rudolfa.

Brno, 24. oktobra. Današnja deželno-zbornska volitev v Jarmerici se zopet ni mogla vršiti, ker ni bilo moči sestaviti volilne komisije. Dotični člani mestnega zastopa ni so prišli in došli trije volilci niso hoteli vstopiti v volilno komisijo. Sedaj bode okrajno glavarstvo v Krumovu, kjer je glavni volilni okraj, konstatovalo izid volitve. Nemški kandidat Rund je dobil 526 glasov od 725.

Berlin, 24. oktobra. Cesar je imel daljši pogovor z državnim kancelarjem in je baje izrekel, da se popolnoma vjema s kancelarjevimi nazori glede tega, kaj je storiti proti revolucionarnim strankam.

Berlin, 25. oktobra. Nemški državni zbor se otvori dne 15. novembra.

Draždane, 25. oktobra. Ministerstvo je dalo dovoljenje za uvoz klavne živine iz Avstro-Ogersko in prešičev iz zavoda za pitanje v Steinbruchu v novo sezidano veliko klavnico v Freibergu.

Rim, 25. oktobra. Povodom razpusta socijalističnih društev v Milanu se je izdal manifest s 84 podpisov, mej njimi 8 podpisov radikalnih poslancev, v katerem se ugovarja razpustu društev in napoveduje osnova italijanske lige v obrambo svobode.

Rim, 24. oktobra. Danes ob enajstih dopoldne se je začelo prvo posvetovanje o zjedinenju pravoslavnih cerkev s katoliško. Tega posvetovanja se je udeležil tudi tajnik propagande za zadeve vzhodnih obredov. Papež je imel važen govor o zjedinenju vzhodnih cerkev s katoliško in je pozval kardinala Langeauxa in navzoče patrijarhe, da povedo svoje mnenje.

Madrid, 25. oktobra. Vojni minister misli špansko vojno oborožiti z Mauserjevimi puškami. Tovarna v Oviedu bi 119.000 pušk pri navadnem delu mogla izdelati še le v sedmih letih. Zahteval bode potreben kredit, da se bode delalo noč in dan.

River de Gier, 25. oktobra. Tri nemške podložnike, katere so pred jednim mesecem zaprli, ker so nekaterim domačim delavcem pretili s smrtjo, so iztirali in odpeljali na mejo.

Umrli so:

V bolnišnici:

22. oktobra. Mihael Prostar, 42 let, bronhitis foetida.

Tuji.

23. oktobra.

Pri **Stonu**: Kadlecik, Weydmann, Fels, Lazar, Rottach, König, Kral z Dunaja. — Kurschner, Gasser iz Gorice. — Berger, Mangold, Bohm iz Budimpešte. — Mangori iz Trsta. — Vitez Neuwirth iz Pulja. — Semen iz Trebnjega. — Lovšin iz Ribnice. — Boic iz Dolenje Vasi. — Weber iz Starega Trga. — Hausmann iz Prage. — Prijatelj iz Strug. — Pfajfer iz Dobropolja. — Ramoveš z Ostrega Vrha.

Pri **Maliču**: Bolta iz Ledin. — Weitenhiller, Janda, Hulles, Pattera, Rotter, Burkhardt in Hirsch z Dunaja. — Massan iz Kolonije. — Polak iz Teplje. — Makesh iz Celja. — Braumann iz Monakovega. — Ohl iz Hanau-a. — Lang iz Beljaka. — Czeaky iz Gradca. — Regnard, Rossi iz Trsta. — Lackmayer iz Grahovega. — Aškerc iz Skal. — Duller iz Novega Mesta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Tischler iz Beljaka. — Weiss iz Celoveca. — Goljevšček iz Gorice. — Robida iz Rodika.

Pri **avstrijskem caru**: Gorjup iz Kamnika. — Pehani iz Topuske. — Mücke, Büchler z Dunaja. — Pehani iz Žužemberka. — Schlieber s Štajerskega.

Pri **avarskem dvoru**: Car, Dobnilla iz Cerkvenice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	barometra v mm.	termometra po Celsiju		
24	7. u. jut.	739.1	4.2	brezv.	megla
	2. u. pop.	736.5	10.0	sl. szap.	oblačno
	9. u. sveč.	733.8	9.6	sl. svzh.	dež

Srednja temperatura 7.9° za 1.7° pod normalom.

Deželno gledišče v Ljubljani.

Št. 12.

Dr. pr. 598.

V petek dne 26. oktobra 1894:

Prenočišče v Granadi.

Romantiška opera v 2 dejanjih. — Spisal K. pl. Braun. Uglasbil Konrad Kreutzer. — Poslovenil Jos. Cimperman, priredil E. Gangl. Kapelnik g. Fran Gerbiš. Režiser g. Jos. Noll.

Začetek točno ob polu 8. uri, konec ob 10. uri zvečer.

Prihodnja predstava bo v nedeljo 28. oktobra.

Zahvala.

Tukajšnjega gospoda sodnika dr. A. Pfefferja soproga, blag. gospa Ottilija Pfefferjeva izročila je podpisnemu šolskemu voditeljstvu tri zvezke „Vögel Europa's von Anton Fritsch, Custos der zoologischen Abtheilung am Museum des Königreichs Böhmen“, za kar blagi šolski dobrotnici izreka iskreno zahvalo.

voditeljstvo štirirazredne ljudske šole v Mokronogu,

dne 24. oktobra 1894.

J. Ravnikar.

Usojam si svoje cenjene kupovalce najuljudneje opozoriti, da sem prišel z razpošiljanjem

556 5—2

novega naravnega istrskega tropinskega žganja.

Posesnik žganjarnice

Jače Waizen

(preje A. Wortmann)

Reka — Sušak.

Žganjarnica in trgovina z vinom na debelo, izvoz pristnega francoskega konjaka, Cuba- in Jamaicaruma in vseh vrst čaja.

Odlikovana tovarna vinskega kisa in maraskina.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega zemliško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna, davka in fatiranja prosta, sposobna za kavoije,

posebno za vlaganje častniških ženitvenih kavolj; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pisem osigurana z gld. 253.33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 293 44

Dunajska borza.

Dne 25. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 " 20 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 55 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 " 20 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 45 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 " 45 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1028 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	372 " "
London vlista	124 " 30 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " "
20 mark	12 " 20 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 89 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 76 "
C. kr. cekini	5 " 89 "

Dne 24. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	147 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 30 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 50 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 60 "
Posojilo goriškega mesta	" "
4% kranjsko deželno posojilo	67 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "
Priporitetne obveznice državne železnice	220 " "
" južne železnice 3%	164 " 20 "
" južne železnice 5%	129 " 50 "
" dolenjskih železnic 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	141 " 50 "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 90 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " "
St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 75 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " "
Ljubljanske srečke	24 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	171 " 50 "
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gld. stv.	3397 " 50 "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	492 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 " "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72 " "
Montanska družba avstr. plan.	82 " 80 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 " "
Papirnih rubljev 100	133 " 50 "

Nakup in prodaja

vaikovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.